

שר התשתיות הלאומיות האנרגיה והמים
השר לפיתוח הנגב והגליל
השר לשיתוף פעולה אזורי

ד' סיוון התשע"ד
2 ביוני 2014

לכבוד
ח"כ שלי יחימוביץ'

שלום רב,

הנדון: שאילתה מס' 892 "תחזיות שונות אודות מאגרי הגז הטבעי של ישראל"

ועדת צמח בחנה את תחזית הביקוש לגז הטבעי במשך מספר דיונים ולבסוף נבנו 10 תרחישים שמייצגים מתווים שונים של התפתחות המשק הישראלי על כל מקטעי צורכי הדלקים – חשמל, תעשייה, תחבורה ופטרוכימיה. כלל התחזיות התייחסו לתקופה שבין השנים 2013 ו-2040, כאשר התחזיות נעו בין BCM 372 (בתרחיש 7 - ללא שימוש בגז בתחבורה ובתעשייה הפטרוכימית ועלייה איטית בביקושים לגז טבעי במשק החשמל ובתעשייה) לבין BCM 623 (תרחיש 9 - שבו מדובר בגידול מהיר מאד במשק החשמל ומעבר של כמעט כל התחבורה לגז הטבעי).

תחזית הביקוש שאומצה ע"י הוועדה (תרחיש 4) הייתה לדעת רבים אגרסיבית מאד – היא לקחה בחשבון גידול ממוצע של מעל ל-3% בשנה בביקוש לחשמל בישראל על פני 30 שנה (וזאת בהשוואה לכ-1% גידול ממוצע שצופים באירופה וארה"ב); גידול של 1.3% בממוצע לשנה בשימוש בגז הטבעי בתעשייה – זאת לעומת היעדר גידול בביקוש לדלקים בתעשייה הישראלית בעשור וחצי האחרונים; החלפת כל היבוא של מתנול ואמוניה בייצור מקומי וכן שימוש מסיבי של גז טבעי דחוס בתחבורה. התחזית של BCM 450 ל-25 שנה (כפי שמופיעה בדו"ח ועדת צמח) או 540 BCM ל-29 שנים (כפי שמופיע בהחלטת הממשלה מס 442 מיום 23 ליוני 2013) היא תחזית אופטימית מאד, היות והביקוש הצפוי לגז הטבעי בישראל השנה עומד על פחות מ-8 BCM. יצוין כי בהתאם לתחזית שעליה התבססה הוועדה, הגז הטבעי הולך לתפוס חלק נכבד במשק האנרגיה הישראלי – כ-75% מהחשמל, 100% מהתעשייה וכשליש מהתחבורה ישתמשו בגז הטבעי ב-2040. אלו הם היקפים חסרי תקדים בעולם וטוב תעשה מדינת ישראל אם תימנע מהתבססות כה מסיבית על מקור אנרגיה אחד ותמשיך לפתח יכולת פחמית ואנרגיות מתחדשות, דבר אשר יפחית את צריכת הגז הטבעי בישראל.

התחזית שהוצגה ע"י חברת "המודלים הכלכליים" בראשות ד"ר שיינין היא תחזית קיצונית, אשר ההבדלים העיקריים בינה לבין התחזית שאומצה ע"י ועדת צמח והוכנה ע"י רשות הגז הטבעי הן כדלקמן:

- הסבת כלל התחנות הפחמיות לגז טבעי – כאמור לעיל, זוהי החלטה שלא התקבלה וספק אם תתקבל, היות ואין משק בעולם שמבסס את כלל ייצור החשמל שלו על מערכת הזרמת גז טבעי מבארות במים עמוקים. זהו חוסר אחריות משווע ואין ספק כי אף ממשלה לא תקבל החלטה שכזו. הדבר מוסיף כ-115 BCM לתחזית הביקוש של צמח. סבירות נמוכה מאד להתממשות התחזית.

- ביקוש לגז טבעי במשק החשמל – תחזית של "מודלים כלכליים" עולה בהרבה על תרחישי הביקוש המקובלים שאומצו בהמלצות הביניים של ועדת יוגב ובתכנית האב למשק האנרגיה המתגבשת במשרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים. מדובר בתחזית גידול בהיקף של כ-3.6% לשנה אצל "המודלים הכלכליים" למול כ-3.1% לשנה בדו"ח צמח וכ-2.9% לשנה בדו"ח יוגב. הפער בין התחזיות מתבטא בכ-70 BCM. לאור המגמה של העשור האחרון ולאור השינויים שחלים ביעילות המכשור החשמלי, התחזיות בדו"ח צמח ובדו"ח יוגב נראות סבירות יותר.

- ביקוש בתעשייה הפטרוכימית – התחזית של "המודלים כלכליים" גבוהה מזו של התחזית שאומצה ע"י ועדת צמח בכ-32 BCM. נכון להיום אין כל ביסוס עובדתי לתחזית של "המודלים הכלכליים" בתחום זה, ובמיוחד לא לשימוש בכ-1.3 BCM בתעשייה הפטרוכימית בשנת 2020.

- תחבורה - דווקא בתחום התחבורה התחזית של ועדת צמח אופטימית יותר בכ-23 BCM מזו של דו"ח שיינין.

רשות הגז הטבעי במשרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים עוקבת אחרי תחזיות ביקוש שונות במשק, תוך ביצוע תיאומים מול אגף המחקר במשרד האוצר, עם משרדי התחבורה והכלכלה; ואולם, עד עתה טרם נמצא תימוכין לצורך דחוף בעדכון מהותי כלפי מעלה לתחזיות שאומצו ע"י ועדת צמח.

בברכה,

סילבן שלום